

Vejledning om sammenlægning af produktionsskoler

Spørgsmålet om sammenlægning af produktionsskoler er ikke reguleret i produktionsskoleloven, hvorfor der kan være tvivl om, hvordan visse bestemmelser skal anvendes, når to eller flere produktionsskoler lægger sig sammen. Ministeriet har derfor udarbejdet denne vejledning, der bl.a. beskriver, hvordan de regler, der har givet anledning til tvivl i forbindelse med sammenlægning af skoler, bliver fortolket af ministeriet.

Sammenlægningen

Produktionsskoleloven indeholder ikke bestemmelser om sammenlægning af institutioner. Derfor må sammenlægninger som udgangspunkt følge de fonde retlige principper. Det betyder bl.a., at sammenlægningen kan ske ved

- at den ene eller flere af de eksisterende skoler nedlægges, og en tilbageværende skole overtager de nedlagte skolers aktiviteter, herunder aktiver og passiver eller ved
- nedlæggelse af de eksisterende produktionsskoler og stiftelse af en ny skole.

I begge tilfælde må der foretages en økonomisk opgørelse for den eller de nedlagte skoler. I en produktionsskoles vedtægt skal det være fastsat, hvad der skal foretages i tilfælde af skolens ophør, herunder at eventuelle overskydende midler skal anvendes til beslægtede formål efter kommunalbestyrelsens godkendelse, jf. § 4, stk. 2, i lov om produktionsskoler, og § 11, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 725 af 10. august 2001 om vedtægter m.v. for produktionsskoler. Det vil normalt betyde, at aktiverne kan overdrages til den skole, der fortsætter aktiviteterne. Eventuel gældsovertagelse må godkendes af vedkommende kommune, foruden af skolernes kreditorer.

Følgende sammenlægningsmuligheder er således til stede:

- A) En eller flere skoler lukker og overfører aktiviteten, herunder aktiver og passiver til en tilbageværende skole, der fortsætter driften med flere afdelinger.
- B) En eller flere skoler lukker og overfører aktiviteten, herunder aktiver og passiver til en tilbageværende skole, der fortsætter driften med én afdeling.
- C) Alle de skoler, der skal sammenlægges, lukker, og der oprettes en ny skole med flere afdelinger.
- D) Alle de skoler, der skal sammenlægges, lukker, og der oprettes en ny skole med én afdeling.

Der er på visse punkter forskel i anvendelsen af produktionsskolelovens bestemmelser, afhængig af hvilken måde skolerne lægger sig sammen på.

De relevante bestemmelser gennemgås nedenfor i relation til de fire sammenlægningsmuligheder, der benævnes A), B), C) og D).

Mulighed A) og B) anses for fortsættende institutioner, og mulighed C) og D) betragtes som nye institutioner og skal derfor følge de almindelige regler, der allerede gælder for nye institutioner.

Grundtilskud

Produktionsskolelovens § 9, stk. 4 og 5, indeholder følgende bestemmelser:

”Stk. 4. Tilsagn om grundtilskud skal opsiges, hvis godkendelse af vedtægterne tilbagekaldes i henhold til § 4, stk. 5. Opsigelsen kan ske uden varsel.”

”Stk. 5. Tilsagn om grundtilskud kan endvidere opsiges, såfremt der ikke længere er behov for skolen. Opsigelsen skal ske med mindst et års varsel til en 1. januar.”

Fratagelse:

Såfremt en produktionsskole ophører med at drive produktionsskolevirksomhed efter loven, mister den retten til grundtilskud, og kommunen kan opsigte dette uden varsel, jf. lovens § 9, stk. 4, og § 4, stk. 5.

Fratagelse af grundtilskud med den begrundelse, at der ikke længere er behov for skolen, kan kun ske med mindst 1 års varsel til en 1. januar.

Reglerne om fratagelse af grundtilskud i lovens § 9, stk. 4 og 5, er udtømmende.

Opnåelse:

Produktionsskolelovens § 9, stk. 1, indeholder følgende bestemmelse:

”En eller flere kommunalbestyrelser kan yde grundtilskud til produktionsskoler med et samlet beløb pr. skole, der for 1999 udgør 345.000 kr. Tilskuddet reguleres årligt med Finansministeriets indeks for pris- og lønudviklingen. Grundtilskuddet udbetales i januar måned med det fulde beløb.”

Produktionsskolelovens § 10, stk. 1, har følgende ordlyd:

”Staten yder tilskud til produktionsskoler, hvis vedtægter er godkendt, og som modtager grundtilskud, jf. dog stk. 2 og 8. Statstilskud ydes som driftstilskud og bygningstilskud.”

Ad A) og B)

Afdelinger i én kommune:

Sker sammenlægningen ved, at en eller flere skoler nedlægges, og aktiviteten, herunder aktiver og passiver overføres til en tilbageværende skole, udbetales der kun ét grundtilskud til den tilbageværende skole i den førstkommende januar måned efter sammenlægningen.

Afdelinger i flere kommuner:

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 130 fremsat den 9. december 1997, at en produktionsskole ikke kan oprette en afdeling i en anden kommune, uden at kommunalbestyrelsen har ydet grundtilskud. Dette skyldes det bærende princip om, at produktionsskoler skal være lokalt for-

ankrede, som bl.a. kommer til udtryk ved, at en skoles vedtægt skal godkendes af den kommunalbestyrelse, der udbetaler grundtilskud, til skolen. Ministeriet finder på denne baggrund, at samtlige af de kommuner, som skolen er beliggende i, også skal være med til at yde en del af grundtilskuddet, jf. lovens § 9, stk. 2,, når en sammenlagt produktionsskole har afdelinger i forskellige kommuner.

I de tilfælde, hvor flere kommunalbestyrelser udbetaler grundtilskud til den samme skole, skal kommunalbestyrelserne aftale, hvilken af kommunalbestyrelserne, der skal godkende skolens vedtægt.

Ad C) og D)

Hvis skolerne lægges sammen ved, at skolerne nedlægges, og der oprettes en ny skole, skal de almindelige regler for nedlæggelse og oprettelse af nye skoler følges. Udbetaling af statstilskud til de nedlagte skoler stopper ved nedlæggelsen. Det fremgår af produktionsskolelovens § 9, stk. 1, at grundtilskuddet skal udbetales i januar måned med det fulde beløb. Der kan derfor først udbetales grundtilskud til en ny skole i førstkommende januar måned. Det følger af produktionsskolelovens § 10, stk. 1, at staten kun kan yde tilskud til produktionsskoler, som modtager grundtilskud. Der kan derfor først udbetales statstilskud til den nye skole, når grundtilskuddet er udbetalt i januar måned.

Ovenstående betyder, at der reelt tidligst kan oprettes en ny produktionsskole pr. 1. januar.

Statstilskud

Aktivitet, opgørelse af forskud og bygningstilskud

Bekendtgørelse nr. 1247 af 15. december 2003 om statstilskud m.v. til produktionsskoler indeholder følgende bestemmelser:

§ 7, stk. 3. Bygningstilskud beregnes på baggrund af den afholdte aktivitet i det seneste tilskudsgrundlagsår, jf. § 8, stk. 2, og udbetales kvartalsvis forud. Bygningstilskud reguleres kun i det omfang, der er sket ændringer i forhold til de oprindelige oplysninger om aktiviteten i det seneste tilskudsgrundlagsår.

§ 8. Staten udbetaler forskud på driftstilskud og udgifter til skoleydelse i lige store månedlige rater til skoler, der er registreret i Undervisningsministeriet som modtagere af kommunal.

Stk. 2. Den månedlige forskudsrate beregnes på grundlag af skolens aktivitet i det seneste tilskudsgrundlagsår. Tilskudsgrundlagsåret regnes fra den 1. oktober til den 30. september det følgende år. For skoler, der ikke har haft aktivitet i tilskudsgrundlagsåret eller kun i en del af dette, beregnes forskudsraten på grundlag af den forventede aktivitet. Forskudsraten kan ændres, hvis der forventes at ske eller er sket væsentlige ændringer i skolens aktivitetsniveau.

Ad A) og B)

Ministeriet fortolker bestemmelserne således, at hvis sammenlægningen sker ved, at en skole overtager en eller flere lukkede skolers aktivitet, herunder aktiver og passiver kan den tilbageværende skole ”arve” de lukkede skolers aktivitet. Når forskud og bygningstilskud for den tilbageværende skole skal beregnes,

kan der således tages udgangspunkt i alle de sammenlagte skolers samlede aktivitet i det forudgående tilskudsgrundlagsår. Dette gælder, uanset om skolen fortsætter med en eller flere afdelinger.

Ad C) og D)

Hvis sammenlægningen sker ved, at skolerne lukker, og der oprettes en ny skole, skal forskud og bygningstilskud beregnes på baggrund af den forventede aktivitet, jf. tilskudsbekendtgørelsens § 7, stk. 3 og § 8, stk. 2.

Mindsteårselevkravet på 20 årselever

Produktionsskolelovens § 10, stk. 2, indeholder følgende bestemmelse:

”Statstilskud ydes kun til produktionsskoler, der har en aktivitet på mindst 20 årselever pr. år i det seneste opgørelsesår eller som gennemsnit af de seneste 2 opgørelsesår. Opgørelsesåret er perioden fra den 1. juli til den 30. juni. Statstilskud ydes dog indtil udgangen af det finansår, hvor det er konstateret, at skolen ikke opfylder de nævnte krav. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom. I tilfælde, hvor særlige geografiske forhold gør sig gældende, eller hvis nærmeste anden produktionsskole ikke er beliggende inden for en radius på 75 minutters befordringstid med offentlige befordringsmidler, kan undervisningsministeren fravige kravet om 20 årselever.”

Ad A) og B)

Ved de første 2 års beregninger af hvor stor aktivitet den nye sammenlagte produktionsskole havde i det seneste opgørelsesår eller som gennemsnit af de seneste to opgørelsesår, kan skolen lægge de sammenlagte skolers aktivitet til grund for beregningen. Hvis de skoler, som den sammenlagte skole viderefører aktiviteten fra, til sammen opfyldte kravet om mindst 20 årselever i alt det seneste opgørelsesår eller som gennemsnit af de seneste to opgørelsesår, så overholder skolen bestemmelsen i § 10, stk. 2.

Produktionsskoleloven indeholder ikke mindstekrav til størrelsen af den enkelte afdeling. Der stilles således ikke krav om flere end 20 årselever, hvis en produktionsskole består af flere afdelinger. Hvis der på hele skolen i alt er mindst 20 årselever, har skolen opfyldt kravet i § 10, stk. 2.

Ad C) og D)

Det følger af bestemmelsen i § 10, stk. 2, at en ny skole kan starte med et forventet årselevtal på mindre end 20 årselever. Først når der er gået to opgørelsesår, kan det konstateres, om skolen har haft mindst 20 årselever pr. år i det seneste opgørelsesår eller som gennemsnit af de seneste to opgørelsesår.

Produktionsskoleledtagernes overførelse

Ad A) og B)

Ministeriet finder, at de deltagere, der går på en produktionsskole, der lukker og overfører aktiviteten herunder aktiver og passiver til en produktionsskole, der kører videre, ikke skal udskrives og indskrives på ny. Deltagernes aktivitet videreføres på den fortsættende skole, således at den enkelte deltagers eventuelle optjente praktik og fravær opretholdes.

Ad C) og D)

Hvis produktionsskolerne lukker, og der oprettes en ny skole, finder ministeriet, at deltagerne skal udskrives fra de lukkede skoler og indskrives på ny på den nye skole efter samme retningslinjer, som når en produktionsskole optager nye deltagere.

Skolerne skal her være opmærksomme på, at de unge kan optages på produktionsskole med tilskud i op til seks måneder efter en målgruppevurdering hos Ungdommens Uddannelsesvejledning, jf. produktionsskolelovens § 1, stk. 6. Hvis der er forløbet mere end seks måneder fra en deltagers målgruppevurdering, skal der altså foretages en ny målgruppevurdering hos Ungdommens Uddannelsesvejledning, før deltagerne kan optages på den nye produktionsskole.

10 % kvoten

Produktionsskolelovens § 11, stk. 4, indeholder følgende bestemmelse:

”Inden for en kvote, der udgør 10 pct. af produktionsskolens samlede årselevtal i det forudgående finansår, kan der i særlige tilfælde medregnes ophold af længere varighed. For skoler, der ikke har haft aktivitet i det forudgående finansår, beregnes kvoten på baggrund af det forventede årselevtal.”

Ad A) og B)

En skole, der er sammenlagt ved at en eller flere skoler er lukket, og en tilbageværende skole har overtaget aktiviteten herunder aktiver og passiver, vil kunne videreføre 10 % kvoten for de sammenlagte skoler. Dvs., at når 10 % kvoten skal udregnes, kan det samlede årselevtal for de sammenlagte skolars forudgående finansår lægges til grund for beregningen. Dette gælder uanset, om skolen fortsætter med en eller flere afdelinger.

Hvis de sammenlagte skoler forud for sammenlægningen har brugt af den enkelte skoles 10 %-kvote, skal dette forbrug trækkes fra i den sammenlagte skoles 10 %-kvote.

Ad C) og D)

Er der tale om en ny skole, skal 10 % kvoten beregnes på baggrund af det forventede årselevtal.

Afstand mellem afdelinger

Produktionsskoleloven indeholder ikke bestemmelser om, at der kun må være begrænset afstand mellem afdelinger af skolen. Der er derfor ikke noget krav om, hvor langt der må være mellem de sammenlagte skolars afdelinger. Der er heller ikke grænser for, hvor mange afdelinger en produktionsskole må have.

Det følger heraf, at en eksisterende produktionsskole også kan åbne en ny afdeling af skolen i fx en anden kommune. Det følger dog af de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 130, fremsat den 9. december 1997, at en produktionsskole på grund af princippet om lokal forankring ikke kan oprette en afdeling i en anden kommune, uden at kommunalbestyrelsen har ydet grundtilskud. Ministeriet finder på denne baggrund, at også en sammenlagt produktionsskole skal modtage en del af grundtilskuddet fra samtlige af de kommuner, som skolen er beliggende i.

Skolekode

Ad A) og B)

Den tilbageværende skole, der fortsætter driften, beholder sin skolekode.

Ad C) og D)

Den nyoprettede skole skal have tildelt en ny skolekode.

Værkstedstilbud

Følgende fremgår af § 5, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 683 af 11. juli 2000 om indhold og tilrettelæggelse af produktionsskoletilbud m.v.:

”Produktionsskolerne skal udbyde en flerhed af værkstedsundervisningstilbud, der indholdsmæssigt dækker mindst tre beskæftigelsesområder.”

Det vil være i overensstemmelse med denne bestemmelse, hvis en skole med flere afdelinger, har fx et værksted på den ene afdeling og to værksteder på den anden. Der skal blot på hele skolen være en flerhed af værkstedsundervisningstilbud, der indholdsmæssigt dækker mindst tre beskæftigelsesområder.

Skolens leder

Produktionsskolelovens § 7 har følgende ordlyd:

”Ved enhver produktionsskole skal der være ansat en leder. Lederen varetager den daglige administration og har det pædagogiske ansvar. Lederen kan ikke samtidig være leder for en anden produktionsskole, undervisnings- eller kursusinstitution eller være ansat i en kommune, der yder grundtilskud til skolen.”

Den i § 7 nævnte leder har over for Undervisningsministeriet det pædagogiske ansvar for hele skolen, og lederen kan således ikke uddelegere ansvaret for de enkelte afdelinger til andre.

Skolerne skal være opmærksomme på, at leder, viceforstander og afdelingsledere aflønnes efter antallet af årselever. Hvis antallet bliver større ved en sammenlægning stiger lønnen, og tilsvarende falder lønnen, hvis antallet af årselever falder.

Indberetning til UNI-C

UNI-C indhenter årlig statistikoplysninger om produktionsskolerne i 1. halvdel af året. Indberetningen omfatter det forrige kalenderår. Der indhentes oplysninger vedrørende:

- Antal løntimer fordelt på personalegrupper,
- Antal personalegrupper fordelt på deltids eller heltidsansættelse
- Uddannelses- og arbejdsmarkedsoplysninger om udslusede deltagere.

Hvis en skole står overfor lukning, skal skolen rette henvendelse til UNI-C Statistik & Analyse, som sørger for at skolen kan indberette de oplysninger, som ikke er kommet med i den seneste årlige indberetning.

Afskedigelse af medarbejdere

Af virksomhedsoverdragelseslovens § 3 fremgår det, at afskedigelse på grund af overdragelse af en virksomhed eller en del heraf ikke anses for rimeligt begrundet i virksomhedens forhold, medmindre afskedigelsen skyldes økonomiske, tekniske eller organisatoriske årsager.

Hvad skal skolerne indsende til ministeriet, når skoler skal sammenlægges?:

A) og B):

De skoler der skal nedlægges skal indsende:

- 1) Dokumentation for beslutning om lovlig nedlæggelse. Fx referat fra det bestyrelsesmøde, hvor det er blevet besluttet at nedlægge skolen, kommunalbestyrelsens opsigelse af grundtilskud osv.
- 2) Kommunalbestyrelsens godkendelse af at den nedlagte skoles aktiver overdrages til den fortsættende eller nye produktionsskole. Kommunen skal påse, at kreditorerne er fyldestgjort eller har accepteret skyldnerskiftet.
- 3) Oplysninger om kontaktperson for den eller de nedlagte skoler
- 4) Kvartalsindberetning på aktiviteten frem til skolens nedlæggelse. Både for den tilskudsudløsende aktivitet og det kommunale bidrag.
- 5) For så vidt angår kommunalt bidrag, skal der udarbejdes en liste over skolens elever med CPR-nummer, navn, årselevandel over og under 18 år til ministeriets senere brug for afregning af kommunalt bidrag. Denne liste skal attesteres af skolens revisor, forstander og bestyrelsesformand.

Den fortsættende skole skal indsende:

- 1) Dokumentation for at skolen overtager aktivitet fra en eller flere andre skoler. Fx referat fra bestyrelsesmøde, hvor det er blevet besluttet.
- 2) Åbningsbalance pr. 1. januar i det år skolerne lægges sammen. Åbningsbalancen skal være underskrevet af den fortsættende skoles forstander og bestyrelse og skal have en revisionspåtegning.
- 3) Eventuelt nye stamoplysninger, vedr. fx forstander, adresse m.v.
- 4) Eventuelt ændrede vedtægter
- 5) Aktivitetstal for de sammenlagte skoler
- 6) Ved regnskabsaflæggelsen for det første år oplyses "Hoved- og nøgletal" for år 1.

C) og D):

De nedlagte skoler skal indsende:

- 1) Dokumentation for beslutning om lovlig nedlæggelse. Fx referat fra det bestyrelsesmøde, hvor det er blevet besluttet at nedlægge skolen, kommunalbestyrelsens opsigelse af grundtilskud.
- 2) Oplysninger om kontaktperson for den eller de nedlagte skoler.
- 3) Kvartalsindberetning på aktiviteten frem til skolens nedlæggelse. Både for den tilskudsudløsende aktivitet og det kommunale bidrag.
- 4) For så vidt angår kommunalt bidrag skal der udarbejdes en liste over skolens elever med CPR-nummer, navn, årselevandel over og under 18 år til ministeriets senere brug for afregning af kommunalt bidrag. Denne liste skal attesteres af skolens revisor, forstander og bestyrelsesformand.

Nye skoler skal indsende:

- 1) Godkendte vedtægter
- 2) Dokumentation for kommunalbestyrelsens udbetaling af grundtilskud.

- 3) Godkendt budget
- 4) Virksomhedsplan
- 5) Oplysning om forventet aktivitet